

2011 M. 9 MĖNESIŲ NACIONALINIO BIUDŽETO PAJAMOS

Į nacionalinį biudžetą per 2011 m. sausio – rugsėjo mėn. įplaukė 14493,7 mln. litų pajamų. Buvo prognozuota, kad į nacionalinį biudžetą per 2011 m. sausio – rugsėjo mėn. įplauks 14690,2 mln. litų. Faktiškai įplaukė 196,5 mln. litų, arba 1,3 proc. mažiau.

Į valstybės biudžetą per 2011 m. sausio – rugsėjo mėn. įplaukė 12192,3 mln. litų pajamų. Planuota, kad į valstybės biudžetą per 2011 sausio – rugsėjo mėn. įplauks 12538,5 mln. litų. Faktiškai įplaukė 346,2 mln. litų, arba 2,8 proc. mažiau.

Į savivaldybių biudžetus per 2011m. sausio – rugsėjo mėn. įplaukė 2301,4 mln. litų. Buvo prognozuota, kad į savivaldybių biudžetus per 2011 sausio – rugsėjo mėn. įplauks 2151,7 mln. litų. Faktiškai įplaukė 149,7 mln. litų, arba 7,0 proc. daugiau.

PAGRINDINIAI MOKESČIAI

PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESTIS

2011 m. sausio – rugsėjo mėn. buvo gauta **6567,8 mln. litų** pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM). Pajamų planas įvykdytas 101,4 proc. ir į valstybės biudžetą gauta 93,5 mln. litų PVM pajamų daugiau, nei buvo planuota. Palyginti su 2010 m. sausio – rugsėjo mėn., į biudžetą pervesta 828,4 mln. litų arba 14,4 proc. daugiau.

1 lentelė. Vidaus ir importo PVM pajamų surinkimas, mln. litų ir proc.

	2010 m. sausio-rugsėjo mėn. faktas	2011 m. sausio-rugsėjo mėn. planas	2011 m. sausio-rugsėjo mėn. faktas	Fakto pokytis		Plano įvykdymas	
				(+,-)	(%)	(+,-)	(%)
Vidaus vartojimo ir importo PVM, kurį administruoja VMI	4612,0	5222,4	5137,0	524,9	11,4%	-85,4	98,4%
Importo PVM, kurį administruoja Muitinė	1127,4	1251,9	1430,8	303,5	26,9%	178,9	114,3%
Iš viso:	5739,4	6474,3	6567,8	828,4	14,4%	93,5	101,4%

Šaltinis: Fiskalinės politikos departamentas

PVM plano vykdymą sąlygojo PVM permokos ir PVM nepriemokos pokyčiai: realios PVM pajamos 2011 m. sausio – rugsėjo mėn. buvo 259,6 mln. litų arba 4,5 proc. didesnės nei 2010 m. atitinkamą laikotarpį (kuomet PVM permokos pokytis beveik kompensavo PVM nepriemoką) (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. PVM pajamų pokytis, mln. litų ir proc.

	2010 m. sausio- rugsėjo mėn.	2011 m. sausio- rugsėjo mėn.	Pokytis ((+,-) ir %)	
PVM iš viso	5739,4	6567,78	828,4	14,4%
PVM nepriemokos pokytis	274,2	0,32	-273,8	-99,9%
PVM permokos pokytis	239,6	534,49	294,9	123,1%
PVM pajamos be permokos ir nepriemokos pokyčio	5774,0	6033,6	259,6	4,5%

Realios PVM pajamos apskaičiuotos iš faktinių PVM įplaukų atėmus skolos mokesčių mokėtojų ir mokesčių mokėtojų išsiskolinimo pokyčius

Šaltinis: Fiskalinės politikos departamentas

Svarbiausi PVM surinkimo rodikliai

Dėl išaugusių eksporto apimčių, kuomet pardavimai apmokestinami taikant 0% PVM tarifą, o PVM už įsigijimus atskaitomas, 2011 m. per 1-9 mėn., palyginti su 2010 m. tuo pačiu laikotarpiu, grąžintinas PVM padidėjo net 36% arba 1 mlrd. litų.

Dėl didesnių pardavimų ir kylančių kainų nagrinėjamu laikotarpiu priskaičiuota mokėtino PVM 17% arba 1456 mln. litų daugiau. Mokėtino ir grąžintino PVM balansas nagrinėjamu laikotarpiu padidėjo 8% arba 455 mln. litų.

3 lentelė. Deklaruoto ir sumokėto VMI ir Muitinės administruojamo PVM duomenys, mln. litų.

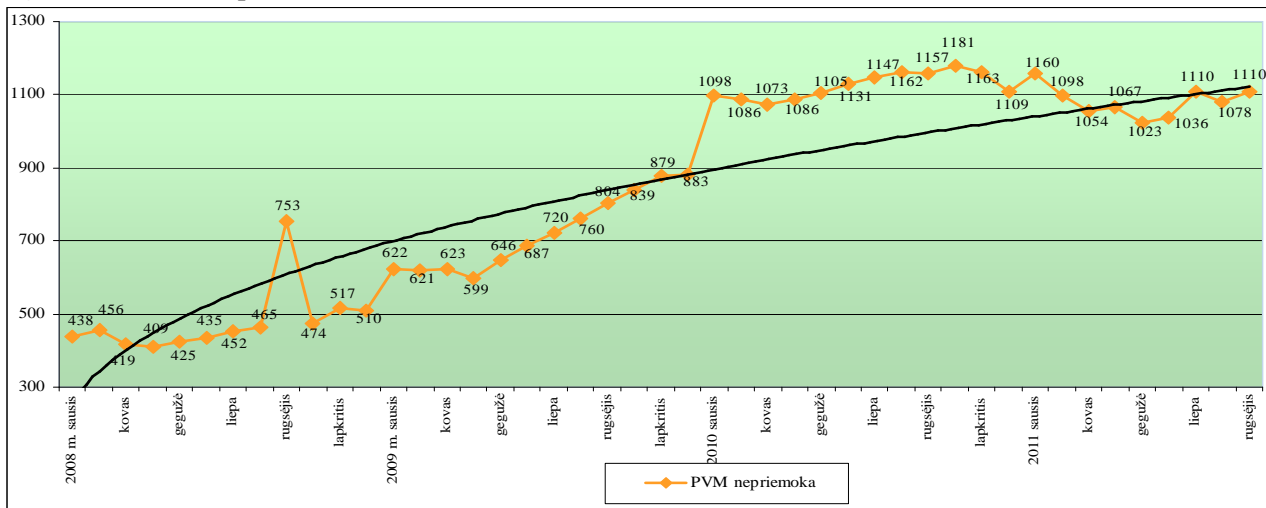
EV sekcija	Mokėtinas (grąžintinas) PVM		Pokytis		Mokėtinas PVM		Pokytis		Grąžintinas PVM		Pokytis		
	2010 1-9	2011 1-9	+;-	%	2010 1-9	2011 1-9	+;-	%	2010 1-9	2011 1-9	+;-	%	
A	Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	50,8	20,0	-30,8	-61%	142,7	172,3	29,6	21%	91,9	152,4	60,5	66%
B	Kasyba ir karjerų eksploatavimas	0,4	8,4	7,9	1891%	16,6	30,2	13,6	82%	16,2	21,8	5,6	35%
C	Apdirbamoji gamyba	1.359,7	1.531,5	171,8	13%	2.252,4	2.740,4	488,1	22%	892,6	1.208,9	316,3	35%
D	Elektros, dujų, garo tiekimas, oro kondicionavimas	401,0	404,5	3,5	1%	580,8	621,3	40,5	7%	179,8	216,8	37,0	21%
E	Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	-4,6	-39,4	-34,8	-750%	56,4	49,5	-7,0	-12%	61,1	88,9	27,8	46%
F	Statyba	313,9	375,0	61,2	19%	434,3	514,7	80,4	19%	120,4	139,7	19,3	16%
G	Didmeninė mažmeninė prekyba; variklinių trans portų priemonių remontas	2.276,4	2.712,3	435,9	19%	2.896,9	3.459,2	562,3	19%	620,5	746,9	126,4	20%
H	Transportas ir saugojimas	18,3	-133,0	-151,3	-626%	252,4	243,8	-8,5	197%	234,0	376,8	142,8	261%
I	Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla	79,0	69,9	-9,1	-11%	86,7	83,9	-2,8	-3%	7,8	14,0	6,3	81%
J	Informacija ir ryšiai	315,4	287,7	-27,7	-9%	336,8	325,7	-11,1	-3%	21,5	38,0	16,6	77%
K	Finansinė ir draudimo veikla	101,0	157,0	56,1	56%	111,8	161,4	49,6	44%	10,9	4,4	-6,5	-60%
L	Nekilnojamo turto operacijos	202,0	196,8	-5,3	-3%	249,8	245,2	-4,5	-2%	47,8	48,5	0,7	2%
M	Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	169,0	206,1	37,0	22%	221,4	272,8	51,4	23%	52,3	66,7	14,4	27%
N	Administracinė ir aptarnavimo veikla	145,1	144,3	-0,8	-1%	157,3	164,3	7,1	5%	12,2	20,0	7,8	64%
O	Viešasis valdymas ir gynyba; privalo masis socialinis draudimas	1,3	28,5	27,3	2147%	9,9	29,9	19,9	201%	8,7	1,3	-7,3	-85%
P	Švietimas	8,0	9,4	1,4	18%	9,6	11,5	1,9	19%	1,6	2,1	0,4	25%
Q	Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	5,1	4,8	-0,3	-6%	6,9	7,1	0,3	4%	1,7	2,3	0,6	33%
R	Meninė, pramoginė ir poilsio orga nizavimo veikla	10,9	13,7	2,8	25%	14,0	16,6	2,5	18%	3,2	2,9	-0,2	-7%
S	Kita aptarnavimo veikla	22,9	27,7	4,8	21%	26,2	32,0	5,9	22%	3,2	4,3	1,0	33%
X	Nenustatyta ekonominė veikla	225,8	130,8	-95,0	-42%	635,6	772,4	136,8	22%	409,8	641,7	231,8	57%
Iš viso		5.701,2	6.155,9	454,7	8%	8.498,4	9.954,4	1.456,0	17%	2.797,2	3.798,5	1.001,3	36%

Šaltinis: VMI ir Muitinės duomenys

Pridėtinės vertės mokesčio nepriemoka ir permoka

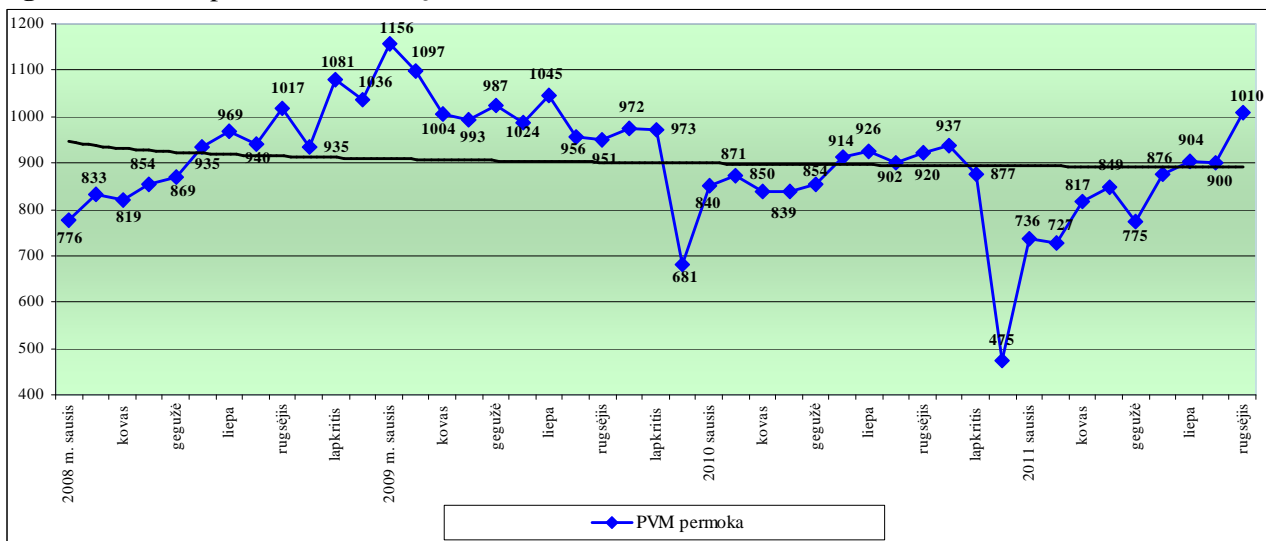
Mokesčių mokėtojų išskolinimas valstybės biudžetui – **PVM nepriemoka** – 2011 m. rugsėjo 30 d. sudarė 1110 mln. litų, t. y. buvo 0,3 mln. litų didesnė nei 2010 gruodžio 31 d.

1 grafikas. PVM nepriemoka, mln. litų



PVM permoka 2011 m. rugsėjo 30 d. sudarė **1010 mln. litų** ir buvo 534,5 mln. litų, arba 12,5 proc., didesnė nei 2010 m. gruodžio 31 d.

2 grafikas. PVM permoka, mln. litų



Priežastys, įtakojusios 2011 m. sausio – rugsėjo mėn. PVM pajamų surinkimą:

1. Padidėjusios mažmeninės prekybos apimtys. Statistikos departamento duomenimis, palyginus 2010 m. gruodžio – 2011 m. rugpjūčio mėn. su atitinkamu laikotarpiu prieš metus, mažmeninė prekyba padidėjo 20,9 proc., tame tarpe variklinių transporto priemonių – 63,5 proc., kita mažmeninė prekyba nei variklinės transporto priemonės – 12,3 proc.

2. Išaugusi užsienio prekyba. Statistikos departamento duomenimis, 2010 m. gruodžio – 2011 m. sausio – rugpjūčio mėn., palyginti su atitinkamu praėjusiu laikotarpiu, eksportas (kuomet eksportuojamos prekės apmokestinamos 0 proc. PVM tarifu ir dėl to susidaro gražintinas PVM) padidėjo 36,9 proc., importas (kuomet importuojamos prekės apmokestinamos taikant standartinį arba lengvatinius PVM tarifus) padidėjo 37,9 proc.

3. Padidėjusios prekių ir paslaugų kainos. Statistikos departamento duomenimis parduotos pramonės produkcijos kainos 2011 m. rugsėjo mėn., palyginti su 2010 m. gruodžio mėn., buvo didesnės 9,5 proc., vartojimo prekių ir paslaugų kainos 2011 m. rugsėjo mėn., palyginti su 2010 m.

gruodžiu, padidėjo 3,3 proc., ypač augo būsto paslaugų (8,5 proc.), maisto (4,9 proc.) ir transporto paslaugų (5,2 proc.) kainos.

GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESTIS

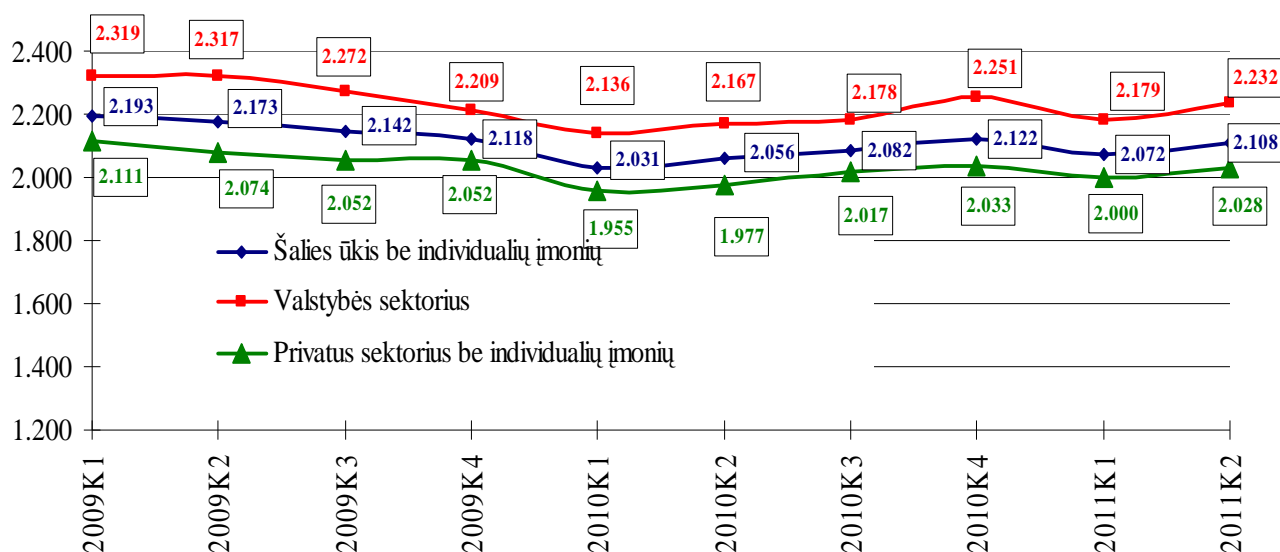
Gyventojų pajamų mokesčio (į nacionalinį biudžetą) per 2011 m. sausio – rugsėjo mėn. įplaukė 2 732 mln. litų. Palyginti su planu gauta 116,7 mln. litų arba 4,5 proc. daugiau. Palyginti su 2010 m. atitinkamu laikotarpiu, gauta 278,6 mln. litų arba 11,4 proc. daugiau.

Į valstybės biudžetą per 2011 m. sausio – rugsėjo mėn. įplaukė 1 045,1 mln. litų gyventojų pajamų mokesčio. Palyginti su planu gauta 40,8 mln. litų arba 4,1 proc. daugiau. Palyginti su 2010 m. atitinkamu laikotarpiu, GPM gauta 397,8 mln. litų arba 61,4 proc. daugiau (pažymėtina, kad 320,3 mln. litų pajamos padidėjo dėl 2011 m. 11,87 proc. punkto padidėjusio GPM atskaitymo procento į valstybės biudžetą).

Pagrindiniai GPM pajamų pokyčius lemiantys veiksniai:

1. Darbo užmokesčio kitimo dinamika. Statistikos departamento duomenimis, 2011 m. II ketv. šalies vidutinis bruto darbo užmokestis (be individualių įmonių) sudarė 2 108 litus per mėnesį ir, palyginus su tuo pačiu laikotarpiu prieš metus, padidėjo 52 litais.

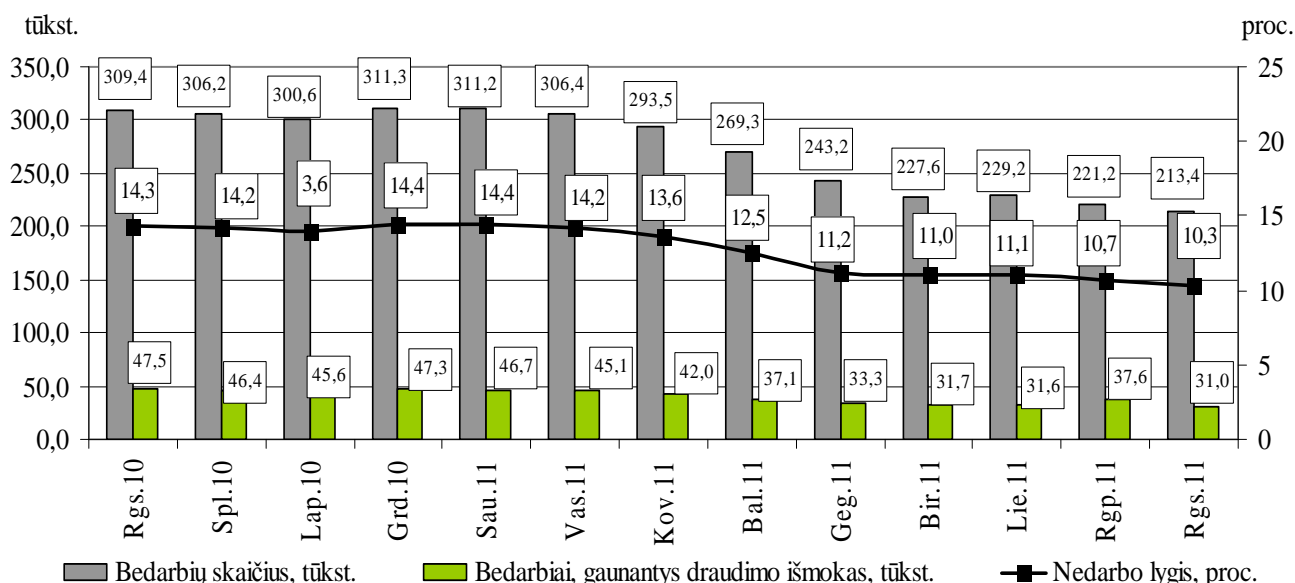
3 grafikas. Vidutinio bruto darbo užmokesčio dinamika



Šaltinis: Statistikos departamentas

2. Dirbančiųjų skaičiaus pokyčiai. Remiantis iš Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos gaunamais operatyviais įdarbinimų ir atleidimų duomenimis, 2011 m. rugsėjo 1 d. šalyje buvo 1 143 tūkst. darbuotojo statusą turinčių asmenų, lyginant su atitinkamu praėjusių metų laikotarpiu darbuotojų skaičius išaugo 44 tūkst. arba 4 proc. 2011 m. spalio 1 d. Lietuvos darbo biržos duomenimis bedarbių dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų sudarė 10,3 proc. ir, palyginus su tuo pačiu laikotarpiu prieš metus, sumažėjo 4 proc. punktais.

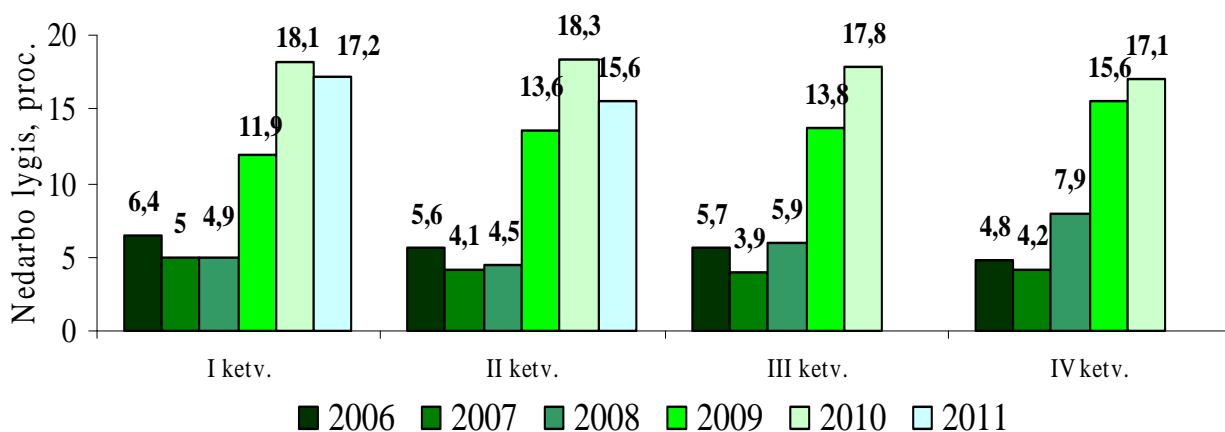
4 grafikas. Lietuvos darbo rinkos rodikliai



Šaltinis: Lietuvos darbo birža

Statistikos departamento duomenimis, 2011 m. II ketv. nedarbo lygis Lietuvoje siekė 15,6 proc. ir, palyginus su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, sumažėjo 2,7 proc. punkto.

5 grafikas. Nedarbo lygio dinamika Lietuvoje



Šaltinis: Statistikos departamentas

3. Sumažėję GPM grąžinimai: 2011 m. I-III ketv. grąžinta GPM pagal GPMĮ 21 str. bei dėl per mažo pritaikyto neapmokestinamojo pajamų dydžio 222,8 mln. litų, kai 2010 m. atitinkamu laikotarpiu pagal pateiktas metines gyventojų pajamų mokesčio deklaracijas iš nacionalinio biudžeto buvo grąžinta 243,8 mln. litų.

Užimtųjų skaičius bei vidutinis mėnesinis darbo užmokestis pagal ekonomines veiklas

2011 m. I pusm. šalyje daugiausiai užimtųjų buvo didmeninės ir mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto sekcijoje (18,3 proc. visų darbuotojų), apdirbamosios gamybos sekcijoje (15,1 proc.) ir švietimo sekcijoje (11,6 proc.). 2011 m. I pusm. mažiausia užimtų gyventojų dalis – kasybos ir karjerų eksploatavimo sekcijoje (0,2 proc.).

4 lentelė. Užimtųjų skaičius bei vidutinis mėnesinis darbo užmokestis pagal EVRK 2.0

Ekonominė veikla	Vidutinis darbuotojų skaičius		Palyginimas %	Vidutinis mėn. atlyginimas, litais		Palyginimas %
	2010 m.	2011 m. I pusr.		2010 m.	2011 m. I pusr.	
K.Finansinė ir draudimo veikla	20.979	21.726	3,6%	3.028	3.068	1,3%
D.Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	16.703	15.369	-8,0%	2.944	2.841	-3,5%
J.Informacija ir ryšiai	25.962	27.018	4,1%	2.422	2.707	11,8%
O.Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	63.728	64.410	1,1%	2.121	2.129	0,4%
B.Kasyba ir karjerų eksploatavimas	1.290	2.403	86,3%	2.318	2.104	-9,2%
M.Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	65.623	64.722	-1,4%	1.781	1.802	1,2%
Q.Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	101.632	101.048	-0,6%	1.700	1.730	1,8%
P.Švietimas	141.399	144.773	2,4%	1.741	1.730	-0,6%
E.Vandens tiekimas nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	11.888	13.671	15,0%	1.800	1.717	-4,6%
C.Apdirbamoji gamyba	186.044	188.423	1,3%	1.609	1.658	3,0%
H.Transportas ir saugojimas	91.882	101.375	10,3%	1.526	1.505	-1,4%
G.Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	226.981	228.765	0,8%	1.327	1.349	1,7%
F.Statyba	84.245	85.232	1,2%	1.301	1.348	3,6%
A.Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	29.839	31.302	4,9%	1.324	1.326	0,2%
N.Administracinė ir aptarnavimo veikla	43.363	40.043	-7,7%	1.320	1.264	-4,2%
R.Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	24.710	25.252	2,2%	1.251	1.244	-0,6%
L.Nekilnojamojo turto operacijos	17.691	18.737	5,9%	1.162	1.178	1,4%
S.Kita aptarnavimo veikla	26.459	25.884	-2,2%	820	815	-0,6%
I.Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla	35.520	36.233	2,0%	764	749	-2,0%
X.Nenustatyta ekonominė veikla	11.610	11.511	-0,9%	612	604	-1,3%
Iš viso:	1.227.548	1.247.897	1,7%	1.568	1.587	1,2%

Šaltinis: VMI

2011 m. I pusr. didžiausias vidutinis mėnesio darbo užmokestis buvo finansine ir draudimo veikla užsiimančiose įmonėse (3 068 litai). Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis žymiai augo tik informacijos ir ryšių sekcijoje (11,8 proc. didesnis palyginus 2011 m. I pusr. su 2010 m.).

Vidutinis mėnesio atlyginimas kitos aptarnavimo veiklos bei apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veiklos sekcijose 2011 m. I pusr. buvo mažiausias – atitinkamai 815 litų ir 749 litai.

GPM struktūra pagal mokesčio rūšis

GPM nuo pajamų susijusių su darbo santykiais (A ir B klasės) į nacionalinį biudžetą 2011 m. I-III ketv. gauta 2 325,9 mln. litų ir šios pajamų rūšies lyginamasis svoris visame surinktame GPM, iš sumos eliminavus atliktus grąžinimus, sudaro 78,7 proc. Palyginus su 2010 m. I-III ketv., GPM nuo pajamų susijusių su darbo santykiais gauta 221,3 mln. litų arba 10,5 proc. daugiau.

2011 m. I-III ketv. į nacionalinį biudžetą gauta 474,7 mln. litų GPM nuo su darbo santykiais nesusijusių pajamų, priskiriamų gyventojų A klasės pajamoms ir nenuolatinių Lietuvos gyventojų, priskiriamų B klasės pajamoms. Tai sudaro 16,1 proc. viso sumokėto GPM (eliminavus grąžinimus). Palyginus su 2010 m. I-III ketv., šių pajamų gauta 25,7 mln. litų arba 5,7 proc. daugiau.

Vertinant surinktas GPM pajamas (eliminavus grąžinimus), dar apie 4,9 proc. (143,8 mln. litų) sudaro nuo gyventojų B klasės pajamų ir nuo metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje

priskaičiuotų pajamų sumokėtas GPM. Palyginus su 2010 m. I-III ketv., šių pajamų gauta 14,4 mln. litų arba 11,1 proc. daugiau.

2011 metais pajamas iš verslo liudijimų bei verslo liudijimus įsigijusių asmenų skaičiaus dinamiką ženkliai įtakojo 2011 metams laikinai sumažintos minimaliosios verslo liudijimų kainos (nuo 1440 litų iki 120 litų per metus). Nors minimali verslo liudijimo kaina sumažėjo apie 90 proc., tačiau dėl išaugusio asmenų, įsigijusių verslo liudijimą, skaičiaus (30,1 proc.), pajamos iš verslo liudijimų mažėjo ne taip ženkliai. 2011 m. I-III ketv. į nacionalinį biudžetą gauta 10,2 mln. litų GPM už verslo liudijimus. Palyginti su 2010 m. atitinkamu laikotarpiu, pajamos iš verslo liudijimų sumažėjo 4,1 mln. litų arba 28,8 proc.

2011 m. rugsėjo 30 d. buvo iš viso 152,8 tūkst. fizinių asmenų, užsiregistravusių vykdančiais individualią veiklą (įskaitant fizinius asmenis, samdančius kitus). Lyginant su 2010 m. rugsėjo 30 d. duomenimis, jų skaičius padidėjo 7,7 tūkst. arba 5,3 proc.

5 lentelė. Mokesčių mokėtojų, vykdančių individualią veiklą, ir ūkininkų bei jų partnerių skaičius

Mokesčių mokėtojai	2010.09.30	2011.09.30	Palyginimas	
			+/-	proc.
Notarai	263	260	-3	-1,14%
Advokatai	1.568	1.620	52	3,32%
Advokatų padėjėjai	860	950	90	10,47%
Antstoliai	117	117	0	0,00%
Ūkininkai	104.008	107.051	3.043	2,93%
Ūkininkų partneriai	10.484	9.896	-588	-5,61%
Nenuolatiniai gyventojai	138	96	-42	-30,43%
Fiziniai asmenys, samdantys kitus	98	104	6	6,12%
Gyventojai, vykdančios individualią veiklą	27.554	32.726	5.172	18,77%
Iš viso:	145.090	152.820	7.730	5,33%

Šaltinis: VMI

Kaip matyti iš aukščiau pateiktos lentelės, 2011 m. III ketv. pabaigoje pastebimas ženklus gyventojų, vykdančių registruotą individualią veiklą, skaičiaus augimas. Tam daugiausiai įtakos turėjo gyventojų pajamų mokesčio tarifo sumažinimas nuo 15 proc. iki 5 proc. individualią veiklą vykdančiams (išskyrus laisvasias profesijas), kas minėtą veiklos formą padarė kur kas patrauklesne.

AKCIZAI

Per 2011 m. sausio – rugsėjo mėn. akcizų į valstybės biudžetą surinkta **2409,0 mln. litų**. Lyginant su atitinkamu 2010 m. laikotarpiu, šių metų sausio – rugsėjo mėn. į valstybės biudžetą pervesta 187,7 mln. litų, arba 8,5 proc. daugiau pajamų iš akcizų. 2011 m. sausio – rugsėjo mėn. pajamų iš akcizų planas įvykdytas 92,6 proc. ir į biudžetą gauta 192,8 mln. litų pajamų mažiau, nei planuota.

6 lentelė. VMI ir Muitinės administruojamos akcizų pajamos, mln. litų.

	2010 m. sausio - rugsėjo mėn. faktas	2011 m. sausio - rugsėjo mėn. planas	2011 m. sausio - rugsėjo mėn. faktas	Fakto pokytis		Plano įvykdymas	
				(+,-)	(%)	(+,-)	(%)
VMI	2154,4	2517,2	2347,2	192,8	8,9%	-170,0	93,2%
Muitinė	66,82	84,56	61,76	-5,1	-7,6%	-22,8	73,0%
Iš viso	2221,3	2601,8	2409,0	187,7	8,5%	-192,8	92,6%

Šaltinis: Finansų ministerija.

2011 m. sausio – rugsėjo mėn. didžiausią į valstybės biudžetą surinktų akcizų dalį (53,8 proc.) sudarė akcizai už energinius produktus, atitinkamai akcizų už etilo alkoholį ir alkoholinius gėrimus pajamos sudarė 25,2 proc. visų akcizų pajamų, už apdorotą tabaką – 20,6 proc., elektros energija 0,4 proc.

7 lentelė. Akcizų pajamos pagal akcizais apmokestinamų prekių grupes, mln. litų

	2010 m. sausio - rugsėjo mėn. faktas	2011 m. sausio - rugsėjo mėn. faktas	Fakto pokytis	
			(+,-)	%
IŠ VISO AKCIZŲ	2.221,3	2409,0	187,7	8,5%
už etilo alkoholį ir alkoholinius gėrimus	574,1	607,4	33,2	5,8%
už vyną ir kitus fermentuotus gėrimus, tarpinius produktus	72,0	75,2	3,1	4,4%
už etilo alkoholį	385,4	399,9	14,5	3,8%
už alų	116,8	131,5	14,8	12,6%
už apdorotą tabaką	407,2	497,1	89,9	22,1%
už cigaretes	404,2	489,0	84,8	21,0%
už cigarus ir cigariles, rūkomąjį tabaką	3,0	8,1	5,1	170,7%
už energinius produktus	1.233,1	1295,3	62,2	5,0%
už variklių benzina	444,9	391,8	-53,1	-11,9%
už gazolinus	654,9	778,4	123,5	18,9%
už suskystintas dujas, skirtas automobiliams	126,1	120,7	-5,4	-4,3%
už kitus energetinius produktus	7,2	4,4	-2,8	-38,5%
už elektros energiją	7,3	9,4	2,2	29,9%

Šaltinis: Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos formos 1-VP priedų Nr.1 ir Nr. 2 suvestiniai duomenys.

Pajamų iš akcizų surinkimas pagal akcizinių prekių grupes

2011 m. sausio – rugsėjo mėn. akcizų už **energinis produktus gauta 1295,3 mln. litų**, t.y. 62,2 mln. litų (5,0 proc.) daugiau nei 2010 m. tuo pačiu laikotarpiu. Pajamų surinkimui teigiamos įtakos turėjo padidėję dyzelinių degalų pardavimai, kurie, remiantis Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenimis, buvo 7,1 proc. didesni, nei praėjusių metų sausio – rugsėjo mėnesiais. Taip pat teigiamos įtakos pajamos iš akcizų už energinius produktus turėjo ir nuo 2011 m. sausio 1 d. padidintas akcizų tarifas dyzelinui nuo 947 Lt iki 1043 Lt už 1000 litrų. Benzino ir suskystintų naftos dujų pardavimai 2011 m. sausio – rugsėjo mėn. buvo atitinkamai 8,4 ir 5,2 proc. mažesni nei 2010 m. tuo pačiu laikotarpiu.

8 lentelė. Akcizais apmokestinamų degalų pardavimai.

Akcizinių prekių grupė	Mato vienetai	2010 m. sausis-rugsėjis	2011 m. sausis-rugsėjis	Pokytis, proc.	
Variklių benzinas	Kiekis, tūkst. litrų	281 497	257 804	- 23 692	-8,4%
Dyzelinas	Kiekis, tūkst. litrų	681 984	730 297	48 313	7,1%
Suskystintos automobilių dujos	Kiekis, tonomis	87 639	83 045	- 4 593	-5,2%

Šaltinis: Valstybinė mokesčių inspekcija.

2011 m. sausio – rugsėjo mėn. akcizų už **alkoholinius gėrimus gauta 607,4 mln. litų**, t. y. 33,2 mln. litų (5,8 proc.) daugiau nei atitinkamu laikotarpiu praėjusiais metais. Didesnėms akcizų pajamoms už alkoholinius gėrimus įtakos turėjo didesni vynų ir kitų fermentuotų gėrimų (12

proc.), tarpinių produktų (2,3 proc.), alaus (6,4 proc.) bei spiritinių gėrimų (5,9 proc.) pardavimai šių metų sausio – rugsėjo mėnesiais.

9 lentelė. Etilo alkoholio ir kitų alkoholinių gėrimų pardavimai.

Akcizinių prekių grupė	Mato vienetai	2010 m. sausis-rugsėjis	2011 m. sausis-rugsėjis	Pokytis, proc.	
Vynai ir kiti fermentuoti gėrimai	Kiekis, hektolitrais	306 048	342 865	36 817	12,0%
Tarpiniai produktai	Kiekis, hektolitrais	134 186	137 231	3 045	2,3%
Spiritiniai gėrimai	Kiekis, gryno alkoholio hektolitrais	79 211	83 915	4 703	5,9%
Natūrinis alus	Kiekis, hektolitrais	2 277 777	2 423 386	145 609	6,4%

Šaltinis: Valstybinė mokesčių inspekcija.

Š. m. sausio – rugsėjo mėn. akcizų už **apdorotą tabaką** surinkta **497,1 mln. litų**, t. y. 89,9 mln. litų (22,1 proc.) daugiau nei 2010 m. sausio – rugsėjo mėn. Didesnėms pajamoms įtakos turėjo didesni cigarečių pardavimai, kurie 2011 m. sausio – rugsėjo mėn., Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenis buvo 17,4 proc. didesni nei 2010 m. sausio – rugsėjo mėnesiais.

Teigiamos įtakos pajamoms iš akcizų už tabaką turėjo ir nuo 2011 m. sausio 1 d. pradėtas taikyti minimalus akcizo tarifas visoms cigaretėms (221 lt už 1000 vienetų) bei padidinti tarifai cigarams ir cigarilėms (nuo 38 Lt iki 80Lt už kilogramą) ir kitam rūkomajam tabakui (nuo 111 Lt iki 139 Lt už kilogramą).

10 lentelė. Cigarečių pardavimai.

Akcizinių prekių grupė	Mato vienetai	2010 m. sausis-rugsėjis	2011 m. sausis-rugsėjis	Pokytis, proc.	
Cigaretės	Kiekis, tūkst. vnt.	1 790 164	2 102 263	312 099	17,4%
Cigarai ir cigarilės	Kiekis, kilogramais	52 035	53 368	1 333	2,6%

Šaltinis: Valstybinė mokesčių inspekcija.

PELNO MOKESTIS

2011 m. sausio – rugsėjo mėn. pelno mokesčio surinkta 588,6 mln. litų. Palyginus su 2010 m. atitinkamu laikotarpiu, gauta 5 proc. arba 30,7 mln. litų mažiau. Šio mokesčio planas įvykdytas 75,2 proc., negauta 193,9 mln. litų planuotų pajamų.

Pagrindiniai veiksniai, įtakoje pelno mokesčio pajamas:

1. 2011 m. sausio – rugsėjo mėn. įmonės iš viso deklaravo sumokėti 540,7 mln. litų avansinio pelno mokesčio ir tai buvo 77,0 mln. litų (12,5 proc.) mažiau, palyginti su 2010 m. sausio – rugsėjo mėn. deklaruotu avansiniu PM.

2. Nuo 2009 m. dėl mažėjančio įmonių pelningumo, vis daugiau mokesčių mokėtojų rinkosi avansinį pelno mokestį mokėti pagal numatomą pelno mokesčio sumą. 2010 m. tokių mokėtojų buvo 43,8 proc., o jų deklaruojama mokėti avansinio pelno mokesčio suma sudarė 45,9 proc. nuo visos avansinio pelno mokesčio sumos. Tačiau 2011 m. tokių mokesčių mokėtojų dalis sumažėjo iki 34,8 proc. nuo visų deklaruojančių mokėti avansinį pelno mokestį, o jų deklaruojama mokėti avansinio pelno mokesčio suma sudarė tik 35,7 proc. nuo visos avansinio pelno mokesčio sumos. Taigi vis daugiau mokesčių mokėtojų vėl rinkosi mokėti avansinį pelno mokestį pagal praėjusių metų veiklos rezultatus.

3. Lyginant su praėjusių metų pajamomis, 2011 metais pelno mokesčio surinkimui įtakos turi pasikeitęs pagrindinis pelno mokesčio tarifas (2010 m., mokant metinį pelno mokestį už

2009 m., buvo taikomas 20 proc. tarifas, tuo tarpu 2011 metais visi mokėjimai buvo atliekami su 15 proc. tarifu).

4. Pelno mokesčio (be baudų ir delspinigių) nepriemoka 2011 m. spalio 1 d., palyginti su 2010 m. atitinkamu laikotarpiu, yra sumažėjusi 24,3 mln. litų ir sudaro 162,3 mln. litų.

Pelningų ir nuostolingų įmonių dinamika pagal ekonomines veiklas

Analizuojant registruotų pelningų ir nuostolingų įmonių skaičiaus bei nuostolingų įmonių deklaruojamų nuostolių dinamiką atskirose ekonominėse veiklose, matome, kad 2010 m. pelno mokesčio deklaracijų duomenimis pelningų įmonių skaičius išaugo 3,8 proc., o nuostolingų įmonių skaičius sumažėjo 7,6 proc.

Nuostolingos įmonės 2010 m. sudarė 50,4 proc. visų įmonių (2009 m. 53,3 proc.), pateikusių pelno mokesčio deklaracijas ir nurodžiusių arba pelną, arba nuostolį¹. Nuostolingų įmonių skaičius mažėjo daugelyje sekcijų, išskyrus elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo sekcijose bei finansinėje ir draudimo veikloje (atitinkamai 55,5 proc., 9,9 proc. ir 3,1 proc. augimas).

Pelningų įmonių² skaičius labiausiai išaugo transporto ir saugojimo bei statybos veiklose (18,4 proc. ir 15,5 proc.). Ryškiausias pelningų įmonių mažėjimas matomas žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, finansinės ir draudimo veiklos bei kitos aptarnavimo veiklos sekcijose, atitinkamai 17,6 proc., 12,0 proc. ir 11,6 proc.

11 lentelė. Pelningų ir nuostolingų įmonių skaičius bei nuostolingų įmonių nuostolis

Ekonominė veikla	Pelningų įmonių skaičius		Nuostolingų įmonių skaičius		Nuostolingose įmonėse deklaruotas nuostolis (tūkst. Lt)			
	2009 m.	2010 m.	2009 m.	2010 m.	2009 m.	2010 m.	+/-	%
A. Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	1.089	1.079	959	859	247.487	175.996	-71.491	-28,9%
B. Kasyba ir karjerų eksploatavimas	24	34	62	49	20.675	9.301	-11.374	-55,0%
C. Apdirbamoji gamyba	3.578	3.902	4.272	3.620	1.720.002	862.143	-857.859	-49,9%
D. Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	151	158	155	241	73.451	39.328	-34.123	-46,5%
E. Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	174	194	163	144	48.883	35.883	-13.000	-26,6%
F. Statyba	2.343	2.707	4.424	3.573	997.621	772.942	-224.679	-22,5%
G. Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	11.127	11.809	13.216	12.256	1.583.223	934.062	-649.161	-41,0%
H. Transportas ir saugojimas	2.995	3.545	3.574	2.912	693.270	374.766	-318.504	-45,9%
I. Apyvaidinimo ir maitinimo paslaugų veikla	1.023	1.084	2.156	2.060	220.867	240.704	19.837	9,0%
J. Informacija ir ryšiai	1.320	1.357	1.165	1.106	229.000	172.880	-56.120	-24,5%
K. Finansinė ir draudimo veikla	550	484	486	501	3.099.940	1.066.760	-2.033.180	-65,6%
L. Nekilnojamojo turto operacijos	1.500	1.405	2.254	2.254	571.439	607.762	36.323	6,4%
M. Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	4.797	4.633	3.578	3.440	436.064	298.958	-137.106	-31,4%
N. Administravimo ir aptarnavimo veikla	1.069	1.150	1.175	1.097	206.692	134.820	-71.872	-34,8%
O. Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	13	13	5	4	5.021	560	-4.461	-88,8%
P Švietimas	501	479	387	384	17.633	21.102	3.469	19,7%
Q. Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	1.851	1.526	859	944	85.747	80.369	-5.378	-6,3%
R. Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	456	479	716	686	74.043	58.923	-15.120	-20,4%
S. Kita aptarnavimo veikla	1.421	1.256	1.288	1.283	51.642	38.842	-12.800	-24,8%
T. Namų ūkių samdančių darbininkus, veikla; namų ūkių veikla, susijusi su savomis reikmėmis tenkinti skirtų nediferencij. gaminių gamyba ir paslaugų teikimu	1	1	0	1	0	8	8	-

¹ Įmonės, kurios nurodė pelną (nuostolį) lygų nuliui šioje analizės dalyje eliminuotos; tokių įmonių 2009 m. buvo 24,8 tūkst. arba 24,3 proc. visų pateikusių metines pelno mokesčio deklaracijas, 2010 m. – 9,8 tūkst. arba 11,8 proc. visų pateikusių metines pelno mokesčio.

² Pelninga įmonė laikoma ta, kuri turėjo bent 1 litą veiklos pelno.

Ekonominė veikla	Pelningų įmonių skaičius		Nuostolingų įmonių skaičius		Nuostolingose įmonėse deklaruotas nuostolis (tūkst. Lt)			
	2009 m.	2010 m.	2009 m.	2010 m.	2009 m.	2010 m.	+/-	%
X. Nenustatyta ekonominė veikla	237	285	448	767	19.722	6.626	-13.096	-66,4%
Iš viso:	36.220	37.580	41.342	38.181	10.402.422	5.932.735	-4.469.687	-43,0%

Šaltinis: VMI

Apmokestinamasis pelnas bendroje sumoje padidėjo 807,8 mln. litų arba 11,1 proc. Labiausiai apmokestinamasis pelnas padidėjo apdirbamosios gamybos, transporto ir saugojimo bei didmeninės ir mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių, motociklų remonto veiklose (atitinkamai 387,1 mln. litų, 296,4 mln. litų ir 261,1 mln. litų). Didžiausias apmokestinamojo pelno kritimas matomas elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo, informacijos ir ryšių bei finansinės ir draudimo veiklos veiklose (167,2 mln. litų, 98,6 mln. litų ir 68,8 mln. litų sumažėjimas).

Pelną prieš apmokestinimą dėl vykdomo investicinio projekto (pagal PMĮ 46¹ str.) 2010 m. sumažino 613 įmonių, o atskaityta suma siekė 863,5 mln. litų. Dėl šios nuostatos taikymo pajamos iš pelno mokesčio sumažėjo apie 130 mln. litų.

Analizuojant deklaruotą mokėtiną pelno mokestį pagal ekonomines veiklas, matome, kad didžiausia dalis tenka didmeninės ir mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto sekcijai (29,8 proc.). Lyginant su 2009 m., mokėtinas pelno mokestis šioje sekcijoje sumažėjo 57,5 mln. litų arba 15,9 proc. Didžiausias smukimas matomas elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo veikloje – 66,6 mln. litų arba 37,9 proc. Deklaruotas mokėtinas pelno mokestis 2010 m., lyginant su 2009 m., tarp didžiausių lyginamųjų svarių turinčių sekcijų išaugo tik transporto ir saugojimo veikloje – 22,9 mln. litų arba 27,6 proc.

Nors apmokestinamasis pelnas augo, deklaruotas mokėtinas pelnas mažėjo dėl 2010 m. nuo 20 proc. iki 15 proc. sumažinto pelno mokesčio tarifo.

12 lentelė. Apmokestinamasis pelnas ir mokėtinas pelno mokestis

Ekonominė veikla	Apmokestinamasis pelnas, apskaičiuotas PMĮ 11 str. nustatyta tvarka		Pokytis		Mokėtinas pelno mokestis		Pokytis	
	2009 m.	2010 m.	+/-	%	2009 m.	2010 m.	+/-	%
A. Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	147.198	199.979	52.781	35,9%	11.234	17.698	6.464	57,5%
B. Kasyba ir karjerų eksploatavimas	46.174	99.964	53.790	116,5%	6.264	13.246	6.982	111,5%
C. Apdirbamoji gamyba	1.281.283	1.668.339	387.056	30,2%	212.635	201.025	-11.610	-5,5%
D. Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	1.091.127	923.945	-167.182	-15,3%	175.614	108.995	-66.619	-37,9%
E. Vandens tiekimas nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	55.872	75.956	20.084	35,9%	10.723	8.614	-2.109	-19,7%
F. Statyba	436.584	451.772	15.188	3,5%	83.328	62.844	-20.484	-24,6%
G. Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	1.949.102	2.210.241	261.139	13,4%	361.030	303.530	-57.500	-15,9%
H. Transportas ir saugojimas	469.696	766.134	296.438	63,1%	83.045	105.972	22.927	27,6%
I. Apyvadinimo ir maitinimo paslaugų veikla	42.472	41.086	-1.386	-3,3%	7.563	5.203	-2.360	-31,2%
J. Informacija ir ryšiai	690.873	592.253	-98.620	-14,3%	108.053	62.063	-45.990	-42,6%
K. Finansinė ir draudimo veikla	189.918	121.101	-68.817	-36,2%	37.166	13.896	-23.270	-62,6%
L. Nekilnojamojo turto operacijos	277.653	276.545	-1.108	-0,4%	53.963	32.021	-21.942	-40,7%
M. Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	335.160	386.283	51.123	15,3%	59.085	46.328	-12.757	-21,6%
N. Administracinė ir aptarnavimo veikla	162.895	163.650	755	0,5%	30.230	21.098	-9.132	-30,2%
O. Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	2.634	4.871	2.237	84,9%	517	728	211	40,8%
P. Švietimas	30.282	35.528	5.246	17,3%	5.047	4.578	-469	-9,3%
Q. Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	37.716	30.719	-6.997	-18,6%	4.808	3.260	-1.548	-32,2%
R. Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	13.733	24.439	10.706	78,0%	2.127	3.149	1.022	48,0%
S. Kita aptarnavimo veikla	28.950	23.554	-5.396	-18,6%	4.222	2.582	-1.640	-38,8%
T. Namų ūkių, samdančių darbininkus, veikla; namų ūkių veikla, susijusi su savoms reikmėms tenkinti skirtų	1	2	1	100,0%	0	0	0	

Ekonominė veikla	Apmokestinamasis pelnas, apskaičiuotas PMĮ 11 str. nustatyta tvarka		Pokytis		Mokėtinas pelno mokestis		Pokytis	
	2009 m.	2010 m.	+/-	%	2009 m.	2010 m.	+/-	%
nediferencij. gaminių gamyba ir paslaugų teikimu								
X.Nenustatyta ekonominė veikla	1887	2.697	810	42,9%	165	195	30	18,2%
Iš viso	7.291.210	8.099.058	807.848	11,1%	1.256.819	1.017.025	-239.794	-19,1%

Šaltinis: VMI

KITOS PAJAMOS

Kitų pajamų surinkta 83,5 mln. litų arba 6,8 proc. mažiau nei planuota. Plano neįvykdymą didžiausia dalimi lėmė 2011 m. sausio-rugsėjo mėn. negautos planuotos Klimato kaitos specialiosios programos lėšos (apie 181,4 mln. litų). Lietuvos banko likutinio pelno gauta 34,7 mln. litų, žemės ir žemės gelmių išteklių realizavimo – 29,6 mln. litų mažiau nei planuota.

Daugiau nei planuota įplaukė dividendų (42,4 mln. litų), palūkanų už depozitus (16,2 mln. litų), konsulinio mokesčio (25,4 mln. litų), palūkanų už paskolas (9,7 mln. litų).

Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos sudarė 4680,4 mln. litų, t. y. 67,6 proc. 2011 m. planuotų gauti Europos Sąjungos ir kitų užsienio šalių finansinės paramos lėšų.